

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Hippias (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

ambobus hisce præstantius, pro mente ipsa aduersus uoluptatem de secunda sorte pugnam, uoluptasq; secundis etiam honoribus spoliaretur. PRO T. Hæc quoq; dixisti. SO CR. Præterea cum dixissem bonum ipsum esse omnium sufficientissimum, neutrum ex istis tamen sufficiens esse constitit. PRO T. Vera narras. SO C. Et cum in ea oratione nec mens nec uoluptas sibi ipsi sufficientem perfectamq; uim habere uiderentur, neutram esse bonum ipsum apparuit. PRO. Recte admodum. SO C. Quinetiam cum tertium quiddam utraq; melius esse constaret, mens utiq; longo quodam interuallo propinquior potiori superantiq; ideæ quàm uoluptas eluxit. PRO T. Quid nî? SO C. Ergo nonne quintum gradum ex ea sententia quâ præsens iudicium protulit, uoluptatis potentia fortiretur? PRO. Videf. SO C. Primum tamen uoluptati locum boues darent, & equi, & bruta deniq; uniuersa, ex eo quod eius illecebris mancipata sunt, quibus plurimi fidem, haud secus q; augures aui- bus habentes, uoluptates ad bene uiuendum potissimas omnium arbitrantur: ferarumq; amôres, locupletiores testes asserunt, quàm tot responsa rudium philosophorum. PRO T. Verissima ô Socrates te narraffe cuncti fatemur. SO CR. Nonne ergo me iam dimittis? PRO T. Exiguum adhuc quiddam restat ô Socrates: neq; enim prior tu quidem discedes, ego uero quæ restant in memoriam tibi reducam.

ARGVMENTVM MARSILII FICINI FLORENTINI IN
Hippiam, uel De pulchro, seu honesto, ad Petrum Medicem patrie patrem.

DE pulchro, in Phædro, Symposio et Hippiâ disputatur. In Hippiâ, quia Socrates agit aduersus Hippia sophistam, qui cum ignoraret, se scire putabat, quæ ignorantia animum reddit indocilem, quid pulchrum sit non satis docet, sed quid non sit ostendit, & opiniones falsas redarguit. Sophistam uocat eum qui se sapientem uideri magis quàm esse studet, pecuniarum honorisq; gratia. Talem uero Hippia esse in proœmio declaratur, & in fine proœmij. Sumpta occasione ab oratione quadam Hippia quæ de pulchris officijs differabat, interrogat Socrates quid ipsum per se pulchrum quo reliqua omnia pulchra fiunt. Oportet enim particularia ad uniuersale quod in particularibus: et uniuersale quod in particularibus, ad ipsum quod supra singula est uniuersale referre. Nam singuli homines pulchri, per formam quandam singulis communem pulchri redduntur: forma uero communis pluribus à diuina specie uelut à sigillo character imprimitur: quoniam omnis multitudo ad unum quod in multitudine, & unum quod in multitudine, ad unum quod supra multitudinem est, reducitur. Quare cum multa sint pulchra, oportet singula per pulchritudinem communem omnibus, et omnibus insitam esse pulchra: & pulchritudinem quæ in omnibus est, sicut in alio est, non in seipsa, sic ab alio, non à seipsa pèdere. Vnūquodq; è singulis pulchris, pulchrū hoc Plato uocat: formā in omnibus, pulchritudinē: speciē & ideam supra omnia, ipsum pulchrum. Primum sensus attingit opinioq;. Secundū ratio cogitat. Tertiu mens intuetur. Interrogatus Hippias, ter secundum sensum opinionemq; definit. Quibus confutatis, Socrates ter quoq; definit. Bis quidē secundum rationem, postremo secundū mentem. Sophista enim sensu opinioneq; incedit, philosophus ratione potius, atq; mente. In primis Hippias pulchram uirginem, ipsum pulchrum esse respondet. Quod esse falsum ex eo constat, quod non omnia quæ pulchra sunt, per uirginem pulchra fiunt. Et uirgo, si cum brutis comparatur, pulchra: si cum dijs, deformis apparet. Quare nō magis pulchra quàm turpis esse uidetur. Tum Hippias aliud quiddam similiter è singulis pulchris, non comune respondet, Aurum quippe ipsum pulchrū, quo omnia pulchra fiunt. Quod ea ratione respuit Socrates, quoniam aurum quibuscunq; conuenit, pulchra illa facit: alia uera deformat. Ergo non simpliciter pulchra facit, sed cum decet. Quocirca non sui magis quàm alterius ratione res ornat. nec aurum solum est quo cuncta ornantur, sed argentum quoq; & ebur, cæteraq; huiusmodi. Tertio loco aliud quiddam infert, quod etiam propriū est potius quàm commune: Pulchrum, inquit, corpore bene ualere, diuitem esse & honoratū, senem mori, sepeliri à filijs, sepelisse parētes. Falsum hoc esse patet, quia non res omnes præter hominē hoc ipso pulchra redduntur. præterea hoc inter homines forte pulchrum: inter deos deorumq; filios turpe, ubi parentes nō moriuntur. His redargutis quæ circa singula corporea per sensum & opinionem Hippias adducebat, Socrates iam ad altiora tendens, non quod sensus opinioni, sed quod opinioni ratio porrigit infert. Primo enim decorum pulchrum dicit. Quod quidem incorporeum est magis, pluribusq; commune. Id tamen hac diuisione refellit. Decorum aut uideri solum pulchro, aut tam uideri quàm esse præstat. Si primum, deceptio quædam circa pulchrum, potius quàm ipsum pulchrum, decorum existit. Vera enim pulchritudo pulchra esse facit: quemadmodum uera magnitudo, magna, etiam si non uideatur. Si secundum dixeris, falso dixeris. Nam si ipsum pulchrum quoties esse dat pulchra, uideri quoq; pariter largiretur, quæcūq; pulchra sunt, ut sunt ita omnibus apparerent. Id esse falsum, cōtentiones de rebus pulchris & cōtrouersie nobis ostendunt. Secundo aliud quiddam etiā, quod ratio opinioni offert, adducit.

Vtile porro pulchrum uocat. Vtilitas incorporeum quiddam multisq; comune. Nec mirum est, cogitatione circa decens et utile decipi. Illud quippe ordinem partis ad partem, partiumq; ad totum, hoc autem ordinem totius cuiusdam ad totum aliud habet, ordo uero pulchritudine representare uidetur. Quapropter decens uel utile, facile quis pro pulchro accipit. Quod decens pulchrum non sit, constitit: quod nec utile, sic ostendit. Vtile est quod potentiam ad aliquid faciendum habet. Potentia igitur et utilitas idem. Quicquid agimus potentia quadam agimus, sed mala ut plurimum facimus, potentia itaq; et utilitas malum ut plurimum inferunt, pulchrum autem nunquam mali causa. Ergo non simpliciter quaecumq; utilitas pulchrum. At saltem quae ad bonum confert, respondebit quispian; aduersus quem sic argumentatur: Quod ad bonum tendit conducibile. Conducibile bonum efficit: quod aliquid efficit, aliud est quam id quod efficitur: quapropter aliud conducibile, aliud bonum. Conducibile, et pulchrum, idem. Ergo pulchrum et bonum aliud. Neq; pulchrum igitur bonum, neq; bonum pulchrum, quod prorsus absurdum. Tandem sensus opinionis, cogitationisq; conuictis erroribus mens rationi dictat, pulchrum esse gratiam quadam, quae animam, per mentem, uisum, et auditum mouet et allicit. Quod sane partim ex huius dialogi calce, partim ex Phaedro et Symposio Platonis elicetur. Qua ratione gratia haec insit, et quo nomine nuncupada, inquit Socrates, nec tamen ambizioso sophistae declarat, quae Phaedro reuelauit, et Agathon, qui quamuis ignorarent, suam tamen ignorantiam agnoscentes, dociles erant. Gratia profecto pulchritudo est, non ratione sensus, quia menti non conueniret, et ceteris sensibus aequae ut auditui uisuiq; competere. Non ratione mentis, quia oculos auresq; effugeret. Non uoluptatis etiam ratione, quia haec non in auditu et uisu duntaxat, sed in omnibus sensibus reperitur. Non ratione auditus solum: non enim menti uisuiq; congrueret. Non ratione uisus. Auditui namq; mentiq; deesset. Non ratione auditus uisusq; simul, quia in uisu audituq; una coniunctis pulchritudo inesset. In unoquoq; uero illorum seorsum ab altero agente, pulchritudo nulla. Volumus autem gratiam illam tribus animi uiribus communiter percipi, tribus quoq; obiectis earum inesse communiter. Quapropter addit uoluptates mentis, uisus, auditusq;, ex eo pulchras esse, quod maxime omnium uoluptatum innoxiae sunt et optime. Si optimas idem quod conducibiles intellexeris, redibit superior ambiguitas. Conducibile bonum facit, ergo boni causa. Causa et effectum aliud. Ergo aliud conducibile, aliud bonum. Quo sequitur, aliud pulchrum, aliud bonum esse. Ideo neq; pulchrum bonum, neq; bonum pulchrum. Sin autem optimas, id est, innoxias, faciles, spirituales, lucentes, uitalesq;, ut ita dixerim, exposueris, uerum copos efficeris. Nam pulchritudo nihil aliud est quam summi boni splendor, fulgens in ijs quae oculis, auribus, mente, percipiuntur, perq; illa ad ipsum bonum, uisum, auditum, mentemq; conuertens. Quo fit ut pulchritudo circulus quidam diuinae lucis existat, a bono manans, in bono residens, per bonum et ad bonum sempiternae reflexus. Hoc Socrates mysterium quod a Diotima sibylla didicisse se asseruit, non sophistis sed discipulis reuelauit. Quid ipsum bonum, ipsum unum rerum omnium principium, actus purus, actus sequentia cuncta uiuificans, quid ipsum pulchrum. Viuificus actus est primo fonte honorum effluens. Mentem primo diuinam idearum ordine infinite decorans. Numina deinde sequentia mentesq; rationum serie complens. Animas tertio numerosis discursibus ornans. Naturas quarto seminis formis quinto materiam. Sed profecto corpora uisibilia et oculos uidentes procreat. Oculis, ut uideant, luciditate infundit spiritum. Corpora ut uideantur, coloribus pingit. Neq; tamen proprius oculis radius, proprius uel corporibus colores, ad uisionem perficiendam sufficiunt, nisi lumen ipsum unum supra multa a quo multa et propria lumina oculis et corporibus distributa sunt, adueniat, illustret, excitet, atq; roboret. Eodem modo primus ipse actus, id est, deus speciem actumq; rebus singulis producendo largitus est. Qui sane actus cum in subiecto patiente susceptus fuerit, debilis est, et ad operis executionem impotens. Sed diuini solis perpetua et inuisibilis lux una, semper omnibus adstat, fouet, uiuificat, excitat, complet, et roborat. De quo diuine Orpheus, Cuncta fouens atq; ipse ferens super omnia sese. Vt est actus omnium roboratq;, bonum dicitur. Vt uiuificat, lenit, mulcet, et excitat, pulchrum. Vt in obiectis quae noscenda sunt, tres illas cognoscentis animae uires allicit, pulchritudo. Vt in cognoscete potentia eam applicat cognito, ueritas. Vt bonum est, procreat, regit, et complet. Vt pulchrum, illuminat, gratiamq; infundit. Praeparata autem esse oportet omnia ad gratiam diuini fulgoris excipiendam. Corpora quidem proportionem, quae ordine, modo et specie constat. Voces harmonia, quae numeris interuallisq; conficitur. Officia, morum rectitudine ad finem bonum. Disciplinas ordine ad obiectum uerum. Animam puritate per auersionem ab inferis, et conuersionem ad supera. Mentem, per aeternum in ipsum bonum, intuitum. Per haec omnia gradatim diuinae pulchritudinis radius penetrat. Circa corpus in aequalitate numerosa resulget, loco motuiq; subiecta. Circa uoces, in harmonia, extra certum locum, sed motu dispersa. Circa officia disciplinasq; et animam, in motu quidem, sed ratione uitali consistens. Circa mentem supra motum, in aeterna idearum serie micans. Circa ipsum bonum, actus purus, uitam et gratiam omnium infrens. Haec precor Petre Medices uir omnium praclarissime, solita diligentia legas. Nam et tuae mentis miram pulchritudinem prorsus agnosces, et quam proxime ad ipsum pulchrum, de quo hic disputatur, accedas, animaduertes.